

Οι άνθρωποι πολλές φορές, φιλοσοφώντας, λένε πως η ιστορία επαναλαμβάνεται!

Έχει αποδειχθεί πλέον και επιστημονικά! Το ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται θα έπρεπε να προβληματίζει και να διδάσκει τον άνθρωπο και όχι να θεωρείται ένα φυσιολογικό φαινόμενο!

Γιατί να επαναλαμβάνεται; Αποτελεί εξέλιξη η επανάληψη;

Ο Jared Diamond είναι Βιογεωγράφος, καθηγητής Γεωγραφίας στο Πανεπιστήμιο του Λος Άντζελες.

Στο βιβλίο αυτό θα διαβάσουμε πώς οι κοινωνίες επιλέγουν να αποτύχουν ή να επιτύχουν. Το βιβλίο αναφέρεται στις «κοινωνικές καταρρεύσεις» που έχουν καταγραφεί από την αρχαιότητα, για να συσχετίσει την κατάρρευση με την περιβαλλοντική υποβάθμιση που αντιμετωπίζουν οι σημερινές κοινωνίες, και αποτελείται από τέσσερα μέρη.

Το πρώτο μέρος αναφέρεται σε περιβαλλοντικά προβλήματα της Μοντάνα των ΗΠΑ και στον αντίκτυπο που αυτά έχουν στην προσωπική ζωή των ανθρώπων.

Το δεύτερο μέρος περιγράφει κοινωνίες του παρελθόντος που κατέρρευσαν, όπως στο Νησί του Πάσχα, σε νησιά της Πολυνησίας, στους Ανασάζι της Β. Αμερικής, στους Μάγια της Κ. Αμερικής και στους Σκανδιναβούς που αποίκησαν τη Γροιλανδία. Περιλαμβάνει, επίσης, περιγραφές επιτυχημένων περιπτώσεων οικολογικής διαχείρισης: του νησιού Τικόπια του Ειρηνικού, της κεντρικής Ν. Γουϊνέας κλπ.

Το τρίτο μέρος εξετάζει σύγχρονες κοινωνίες: τη γενοκτονία που έγινε στη Ρουάντα, την περιβαλλοντική υποβάθμιση στην Αϊτή, σε σύγκριση με τη γειτονική Δομινικανή Δημοκρατία,

την Κίνα ως αναπτυσσόμενη χώρα και την Αυστραλία ως αναπτυγμένη χώρα.

Το τέταρτο μέρος συνοψίζει τη μελέτη, αναφερόμενο σε ζητήματα όπως η εταιρική περιβαλλοντική και κοινωνική υπευθυνότητα, η παγκοσμιοποίηση και τα επιχειρήματα επιστημόνων. Επίσης, προσεγγίζει το θέμα «από κάτω προς επάνω», ως προτιμότερη από τις σημερινές προσεγγίσεις αντιμετώπισης των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων. Μια ουσιαστική παράμετρος είναι οι φιλικές σχέσεις με άλλους γείτονες σε διάφορα επίπεδα, που γίνονται με τον καιρό σχέσεις εξάρτησης και υποταγής.

Ένα κύριο σημείο για τον Diamond είναι ότι η κατάρρευση που παρατηρήθηκε στο παρελθόν δεν συνέβη επειδή οι κάτοικοι των κοινωνιών αυτών υστερούσαν σε γνώση ή δυνατότητες συγκριτικά με μας. Τα λάθη που έκαναν ήταν το αποτέλεσμα επιλογών και γεγονότων που συναντάμε και σήμερα: οι καταρρεύσεις σε πολιτικό, κοινωνικό και οικολογικό επίπεδο.

Τέλος, παρατηρείται μια αδυναμία των αρχόντων, όπως και των θεσμών, σε τεχνικά μέσα, σε πνευματική διαύγεια ή ακόμα σε σύστημα αξιών να βρίσκουν και να εφαρμόζουν λύσεις στα προβλήματα που προκύπτουν.

Οπότε είναι στο χέρι μας να επιλέξουμε μια πιο ευχάριστη πορεία συνειδητοποίησης, από τον δυσάρεστο δρόμο της πείνας, της αρρώστιας και του πολέμου.

Σταμάτης Τσαχάλης

stamatists@hol.gr